

Erätauko-keskustelu ystävyydestä

Erätauko-keskustelun käsikirjoitus

Kesto 45 tai 75 min

*Keskustelun teema: “**Ystävyys**”.*

Voit tarkentaa teemaa omalle porukalle sopivaksi.

*Esimerkiksi: “**Mikä merkitys ystävyydellä ja ystävällisyydellä on tässä yhteisössä?**”*

Versio: Maaliskuu 2024

Ohjaajalle

Erätauko on menetelmä, joka tukee dialogi- ja keskustelutaitojen oppimista.

Erätauko on osallistujien ja ihmisten näköinen hetki, jossa ei tarvitse pyrkiä täydellisyyteen. Erätauon avulla voi harjoitella kuuntelemista, puhumista, asioiden puheeksi ottamista ja dialogin ohjaamista.

Erätauko nuorille kokonaisuuteen kuuluu myös erilaisia aktiviteetteja, joiden avulla voit harjoitella omia ja ryhmän dialogi- sekä keskustelutaitoja. Harjoittelu voi tapahtua joko hyvissä ajoin tai vaihtoehtoisesti juuri ennen omaa Erätauko-keskustelua.

Jokainen Erätauko-keskustelu on oppimiskokemus ja seuraavassa keskustelussa voi taas hyödyntää oppimaansa. Mitä enemmän Erätauko-keskusteluja ohjaat, sitä enemmän opit. Ikinä ei tule valmiiksi, eikä se haittaa.

Erätauko-keskustelussa varmista ohjaajana ainakin nämä asiat:

- 1 Käy läpi rakentavan keskustelun pelisäännöt ja muistuta tarvittaessa niistä keskustelussa*
- 2 Varmista, että jokaisella on tasapuolinen mahdollisuus kertoa omia kokemuksia tai ajatuksia*
- 3 Jaa osallistujille paperia ja kynä ajatusten ja oivallusten kirjoittamista varten*

Eripituiset keskustelut

Kaikki ajat ovat suuntaa-antavia ja niiden on tarkoitus antaa käsitys ajasta mikä kuhunkin vaiheeseen kannattaa suurinpiirtein käyttää. Niitä ei ole tarkoitettu noudatettavan täsmällisesti aloitusta ja lopetusta lukuun ottamatta. Tässä näet kaksi eri ajastettua käsikirjoitusta, 45 minuutin ja 75 minuutin keskusteluun. Voit valita kumman tahansa, riippuen siitä, paljonko aikaa sinulla on käytettävissä. Mikäli haluat pidentää keskustelun 90 minuuttiin, lisää aikaa keskustelun syventämiseen, yhteenvetoon ja purkuun.

45min

min	osio
8	AloitUS
5	Alustus ja oma pohdinta/pariporina
25	Avataan yhteinen keskustelu
2	Oivallusten kirjoittaminen
3	Oivallusten kertominen
2	Kiitos ja lopetus

Yhteensä 45 min

75 min

min	osio
5	AloitUS
5	Alustus
5	Pariporina
40	Avataan yhteinen keskustelu
5	Oivallusten kirjoittaminen
10	Oivallusten kertominen
5	Kiitos ja lopetus

Yhteensä 75 min

Seuraava käsikirjoitus on toteutettu 45 minuutin keskusteluun, jos järjestät 75 minuutin dialogin, voit muokata käsikirjoitusta esimerkin mukaan.

Erätauko-keskustelu ystävydestä

LUKUOHJE:

Perusfontti - sano esimerkiksi näin

Kursivoitu fontti - ohjaajalle apua keskusteluun

Keltainen taustaväri: Muuta tai käytä tarpeen mukaan.

Min	Osio	Klo
-----	------	-----

8	Aloitus	
5	Alustus ja oma pohdinta/ pariporina	
25	Avataan yhteinen keskustelu	
2	Oivallusten kirjoittaminen	
3	Oivallusten kertominen	
2	Kiitos ja lopetus	

Yhteensä 45 min

Aloitus

Tervetuloa mukaan **Erätauko-keskusteluun ystävydestä!** Hienoa että olet paikalla. Minun nimeni on **xxxx** ja toimin keskustelun ohjaajana.

Pyritään tänään syventämään ymmärrystä ystävydestä, sen merkityksestä ja siitä, että minkälaisia kokemuksia ja ajatuksia meillä kaikilla siihen liittyen on. Minä voin jakaa puheenvuoroja.

Toivon, että mahdollisimman moni teistä osallistuu tänään keskusteluun. Annetaan tilaa myös muille. Saatan välillä kysyä suoraan, että mitä ajatuksia tai kokemuksia teillä on mielessä.

Käydään keskustelu luottamuksellisesti. Voit halutessasi kertoa, että olit mukana keskustelussa, mutta ei jaeta keskustelusta toisen juttuja ilman hänen lupaa. On tärkeää, että kukin voi rauhassa osallistua keskusteluun.

Olisi kiva kuulla, keitä tänään on mukana. Käydään esittäytymiskierros. Esittäydytään omalla etunimellä, se riittää. **Jaa samalla yksi ystävytyteen liittyvä muisto tai mieleenpainuva ajatus. Tämä voi liittyä omiin tai muiden ystävyssuhteisiin. Lapsuuteen tai aikuisuuteen. Se voi myös olla tunne tai havainto.**

-> Hyödynnä seuraavalla dialla olevaa pohjaa, kun kirjaat osallistujien nimet itsellesi

ERÄTAUKO

2 min

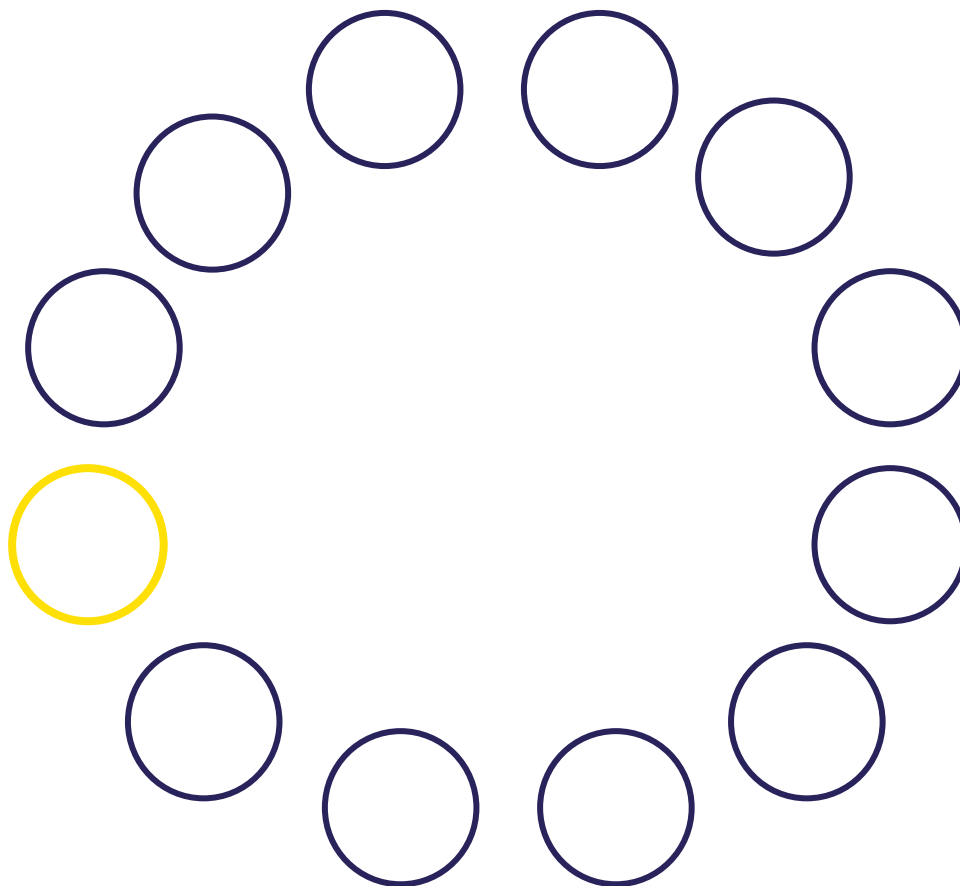
Osallistujat

Kirjaa osallistujien nimet itsellesi ylös. Voit pitää tukkimiehen kirjanpitoa käytetyistä puheenvuoroista. Se auttaa mm. löytämään hiljaisempia keskustelijoita.

Muista kertoa osallistujille, jos keskustelussa toimii kirjuri ja kuka hän on. Kerro, että silloin muistiinpanot tehdään anonymisti.

Muokkaa itse ympyröiden määrä osallistujamäärän mukaiseksi.

Ohjaaja

Kirjuri/-t

ERÄTAUKO

3 min

Erätauko-pelisäännöt nuorille ja dialogia harjoitteleville

1 Kuuntelen muita ja keskityn

Kaikilla on mahdollisuus kertoa omia ajatuksiaan keskustelun aiheesta, mutta ei keskeytetä toisia. Jätetään kännykät sivuun. Keskustelun ohjaaja voi jakaa puheenvuoroja.

2 Kerron omia ajatuksiani ja kokemuksiani

Haluamme kuulla myös sinun ajatuksiasi keskustelun aiheesta. Sinulla ei tarvitse olla oikeita vastauksia. Voit jatkaa juttua siitä mihin edellinen lopetti.

3 Olen ystävällinen ja kunnioitan toisia

Kunnioitetaan erilaisia ihmisiä ja kokemuksia. Voimme pohtia asioita yhdessä ilman, että olemme samaa mieltä. Ei kerrota muiden asioita eteenpäin. Ei kiusata muita osallistujia.

Kiitos kaikille, mukavaa että olette paikalla!

Keskustelussa käytetään Rakentavan keskustelun pelisääntöjä, käydään ne nyt lyhyesti läpi..

→ Ohjaaja käy läpi kolme pelisääntöä, jotka löytyvät vasemmalta.

Herääkö teille jotain kysymyksiä näistä pelisäännöistä?

Sitoudummeko yhdessä näihin pelisääntöihin?

Hyvä, jatketaan!

Erätauko-keskustelu ystävydestä

Min Osio

Klo

- 8 Aloitus, pelisäännöt
- 5 **Alustus ja oma pohdinta / pariporina**
- 25 Avataan yhteinen keskustelu
- 2 Oivallusten kirjoittaminen
- 3 Oivallusten kertominen
- 2 Kiitos ja lopetus

Yhteensä 45 min

Oikealla sanoitus- ja ohjausvinkkejä ohjaajalle

Perusfontti - sano esimerkiksi näin

Kursivoitu fontti - ohjaajalle apua keskusteluun

Keltainen taustaväri: Muuta tai käytä tarpeen mukaan.

Alustus

Tähän alkuun katsomme/luemme/kuulemme pienen alkujutun aiheesta keskustelun virittämiseksi. **TAI:** Tässä alussa käytämme hieman aikaa sen pohtimiseen, että mitä ajatuksia tai omia ajatuksia tämä Erätauko-keskustelu tai sen aihe meissä herättää.

- *Alustus on voitu lähettää osallistujille jo etukäteen*
- *Valmistele, miten alustus käydään läpi*

Nyt pyytäisin, että pohdit itseksesi TAI parin kanssa, että mitä ajatuksia sinulle tulee aivan ensimmäiseksi mieleen, kun mietit keskustelumme aihetta, eli ystävyttä. Esimerkiksi milloin viimeksi olet pohtinut tätä aihetta? Voit halutessasi kirjoittaa ajatuksiasi paperille. Käytetään tähän pari minuuttia ja avataan sen jälkeen yhteinen keskustelu, olkaa hyvä!

- *Kirjaa itsellesi muistiin tulosten pääkohtia*

Erätauko-keskustelu ystävyystestistä

Min Osio

Klo

- 8 Aloitus, pelisäännöt
- 5 Alustus ja oma pohdinta / pariporina
- 25 Avataan yhteinen keskustelu**
- 2 Oivallusten kirjoittaminen
- 3 Oivallusten kertominen
- 2 Kiitos ja lopetus

Yhteensä 45 min

Oikealla sanoitus- ja ohjausvinkkejä ohjaajalle

Perusfontti - sano esimerkiksi näin

Kursivoitu fontti - ohjaajalle apua keskusteluun

Keltainen taustaväri: Muuta tai käytä tarpeen mukaan.

Yhteinen keskustelu

Nyt olisi kiva kuulla, mitä sinulla tuli mieleen ystävyystestistä **tai mistä keskustelitte parin kanssa**. Pidetään omat puheenvuorot tiiviinä, jotta meillä kaikilla on mahdollisuus osallistua keskusteluun. Muistetaan myös äsken yhdessä sovitut pelisäännöt.

Kuka haluaisi aloittaa?

Kiitos sinulle. Entä mistä te muut keskustelitte, oliko samanlaisia vai erilaisia kokemuksia?

Kiitos teille. On tärkeää kuulla, mitä ajattelette. Seuraavaksi haluaisin kuulla teitä, jotka ette ole vielä kertoneet, että mitä näin alussa tuli mieleen. Mitäpä vaikka teille X ja Y ja Z nousi mieleen?

Kiitos kaikille. Nostitte esiin esimerkiksi seuraavia tunteita ja ajatuksia: ...
Jatketaan nyt keskustelua eteenpäin.

- *Voit myös helpottaa keskustelua kertomalla, että mitä ajatuksia sinulle itsellesi heräsi: Minulle tuli mieleen tällaisia kokemuksia. Miten teillä muilla, oliko samanlaisia vai erilaisia ajatuksia?*
- *Kysy tässä vaiheessa kaikilta jokin ajatus, vaikka he eivät itse pyytäisi puheenvuoroa (muista, että osallistujan ei ole pakko puhua)*

Erätauko-keskustelu ystävyydestä

Min Osio

Klo

- 8 Aloitus, pelisäännöt
- 5 Alustus ja oma pohdinta / pariporina
- 25 Avataan yhteinen keskustelu**
- 2 Oivallusten kirjoittaminen
- 3 Oivallusten kertominen
- 2 Kiitos ja lopetus

Yhteensä 45 min

Oikealla sanoitus- ja ohjausvinkkejä ohjaajalle

Perusfontti - sano esimerkiksi näin

Kursivoitu fontti - ohjaajalle apua keskusteluun

Keltainen taustaväri: Muuta tai käytä tarpeen mukaan.

Yhteinen keskustelu jatkuu

Kiitos äskeisestä jakamisesta. Nyt kysyn teiltä, että mitä ystävyys teille merkitsee? Onko se tärkeää ja miksi? Voitte hetken aikaa pohtia rauhassa. Voit keskustella hetken parin kanssa. Noin. Kuka haluaisi aloittaa?...

Kiitos. Millaisia ajatuksia tai kokemuksia teillä muilla tuli mieleen, kun kuuntelitte äskeitä?

→ *Kirjaa itsellesi muistiin, mistä teemoista olette keskustelleet*

Apukysymyksiä ohjaajalle:

- Minkälaiset kokemukset tai tilanteet ovat vaikuttaneet siihen, että minkälainen merkitys ystävyydellä sinulle on?

- Onko jotain itsellesi tärkeää mikä ei ole noussut vielä keskustelussa esiin?

- Onko jotain mikä herättää itsessäsi huolta tai toiveikkuutta aiheeseemme liittyen?

TAI tee omat kysymykset keskustelusi tarkemman teeman mukaan, vaikkapa: "Mikä merkitys ystävyydellä tai ystävällisyydellä on tässä yhteisössä ja/tai porukassa?" Minkälaiset asiat tai teot ovat silloin tärkeitä?"

Erätauko-keskustelu ystävydestä

Min Osio Klo

- 8 Aloitus, pelisäännöt
- 5 Alustus ja oma pohdinta / pariporina
- 25 Avataan yhteinen keskustelu
- 2 Oivallusten kirjoittaminen**
- 3 Oivallusten kertominen
- 2 Kiitos ja lopetus

Yhteensä 45 min

Oikealla sanoitus- ja ohjausvinkkejä ohjaajalle

Perusfontti - sano esimerkiksi näin

Kursivoitu fontti - ohjaajalle apua keskusteluun

Keltainen taustaväri: Muuta tai käytä tarpeen mukaan.

Oivallusten kirjoittaminen

Kiitos hyvästä ja rakentavasta keskustelusta! Olette jakaneet kokemuksianne liittyen esimerkiksi ystävyysden merkitykseen, tärkeyteen...

→ *Kokoa ja kerro lyhyesti, mistä teemoista on puhuttu*

Seuraavaksi kirjoitamme, mitä oivalluksia, tunteita tai ajatuksia yhteisestä keskustelustamme sinulle muodostui. Voit myös piirtää, jos se tuntuu helpommalta.

Kirjoita omaan paperiisi muutama oivallus, tunne tai jokin tärkeä ajatus, joka sinulle jäi mieleen keskustelusta.

Tähän on aikaa muutama minuutti.

Valitse **ykä**, jonka haluat jakaa tässä yhdessä kaikkien kanssa.

Voit myös pohtia, että kenen olisi hyvä jatkaa keskustelua tästä aiheesta ja missä?

Erätauko-keskustelu ystävyystilasta

Min	Osio	Klo
8	Aloitus, pelisäännöt	
5	Alustus ja oma pohdinta / pari-porina	
25	Avataan yhteinen keskustelu	
2	Oivallusten kirjoittaminen	
3	Oivallusten kertominen	
2	Kiitos ja lopetus	

Yhteensä 45 min

Oikealla sanoitus- ja ohjausvinkkejä ohjaajalle

Perusfontti - sano esimerkiksi näin

Kursivoitu fontti - ohjaajalle apua keskusteluun

Keltainen taustaväri: Muuta tai käytä tarpeen mukaan.

Oivallusten kertominen

Nyt pyydän, että yhdellä lauseella jokainen teistä jakaisi yhden oivalluksen, tunteen tai tärkeän ajatuksen, joka tästä keskustelusta tai aiheesta sinulle jäi.

Aloitetaan vaikkapa sinusta...

→ *Valitse aloittajaksi sellainen henkilö, joka on todennäköisesti valmis kertomaan omasta oivalluksestaan.*

Kiitos. Kuka jatkaisi tästä?

Kiitos kaikille. Kysyn vielä, että:

- Keiden ja missä tulisi mielestänne jatkaa keskustelua tästä aiheesta?
- Mistä aiheesta haluaisitte keskustella seuraavaksi?

Erätauko-keskustelu ystävydestä

Min Osio Klo

8	Aloitus, pelisäännöt
5	Alustus ja oma pohdinta / pariporina
25	Avataan yhteinen keskustelu
2	Oivallusten kirjoittaminen
3	Oivallusten kertominen
2	Kiitos ja lopetus

Yhteensä 45 min

Oikealla sanoitus- ja ohjausvinkkejä ohjaajalle

Perusfontti - sano esimerkiksi näin

Kursivoitu fontti - ohjaajalle apua keskusteluun

Keltainen taustaväri: Muuta tai käytä tarpeen mukaan.

Kiitos ja lopetus

Miltä tämä Erätauko-keskustelu ja aihe tuntui?

Minkälainen fiilis tai tunnelma teille jäi yhteisestä keskustelusta?

- Onnistuinko keskustelun ohjaajana?

Kokoan oivallukset ja jaan ne myöhemmin teille. Voimme toivottavasti jossain vaiheessa jatkaa keskustelua!

Voinko ottaa tästä porukasta kuvan ja jakaa sen somessa? Voit myös itse kertoa, että olet ollut mukana ja käynyt #Erätauko -keskustelun aiheesta. Älä kuitenkaan kerro ilman lupaa mitään sellaista, mikä paljastaa toisen henkilöllisyyden. Omia ajatuksiasi ja oivalluksiasi voit jakaa vapaasti.

Kiitos vielä ja hyvää päivän/viikon jatkoa!

Hurraa! Ohjasit juuri Erätauko-keskustelun. Mahtavaa! Miten tänään sujui?

- ☐ Harjoittelin dialogia etukäteen
- ☐ Kutsuin mukaan osallistujia eri taustoista
- ☐ Valmistelin keskustelutilan
- ☐ Harjoittelimme ennen keskustelua hyödyntämällä aktiviteetteja

Keskustelussa

- ☐ **Kävimme yhdessä läpi rakentavan keskustelun pelisäännöt**
- ☐ **Pidin huolta, että rakentavan keskustelun pelisääntöjä noudatettiin**
- ☐ Kerroin, että keskustelu on luottamuksellinen
- ☐ Käytin “puhe-esinettä” sen selkeyttämiseen, että kenen vuoro on puhua
- ☐ Seurasin puheenvuorojen määrää ja kiitin heitä, jotka jakoivat ajatuksiaan
- ☐ Kehuin ja kannustin osallistumaan keskusteluun
- ☐ **Pidin huolta, että kaikilla on halutessaan tilaa ja mahdollisuus osallistua**

Huom! Jokainen keskustelu on erilainen, eikä kaikissa tarvita kaikkia ohjauskeinoja. On kuitenkin tärkeää, että **lihavoidut** kohdat tulee tehtyä.

Meistä olisi todella mukavaa, jos ehdit kertoa dialogista myös meille!

Voit kertoa kokemuksestasi joko sähköpostitse osoitteeseen vilja.vonweissenberg@eratauko.fi tai täyttämällä lomakkeen:

